

Беляк А.П., магістрант, Саюн А.О. к.е.н., доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

ОЦІНКА ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

У процесі управління господарськими суб'єктами достовірність та повнота інформації про облік основних засобів дає змогу підвищити якість управлінських рішень, має позитивний вплив на фінансовий стан організації.

Інформація про оцінку основних засобів дуже важлива, так як дуже необхідна для повної, достовірної інформації про фінансовий стан, результати діяльності та облік основних засобів.

Для нормального функціонування підприємству необхідно бути повністю забезпеченим власними, орендованими основними засобами. Якщо підприємство повністю забезпечене основними засобами, то це дасть можливість випускати більші обсяги готової продукції з метою його збуту та отримання прибутку.

Необоротні активи підприємства, зокрема його основні засоби, являються основою господарської діяльності підприємства, одним із найважливіших елементів процесу виробництва продукції, а отже, одним із ключових об'єктів обліку і звітності, що характеризує загальний майновий стан підприємства, його економічний потенціал та інвестиційну привабливість. У системі теоретичних основ формування та руху основних засобів Китайчук Т.Г. визначальну роль відіграє концепція їх оцінки, яка повинна забезпечувати виконання принципу об'єктивності та відповідно правильне формування фінансової звітності підприємства. Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. Питанням оцінки основних засобів присвячена велика кількість праць вітчизняних і зарубіжних вчених. Варто зазначити, те що значний внесок в удосконалення питань оцінки основних засобів зробили відомі в Україні а також за кордоном вчені: О.С. Бородкін,

Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Голов, М.І. Кутер, Н.М. Малюга, В.Ф. Палій, В.В. Сопко, Я.В. Соколов, З.С. Туякова та інші. Незважаючи на вагомий внесок, досі залишаються не вирішеними важливі моменти обліку основних засобів, які стосуються питань їх оцінки.

Практика показує, що оцінка основних засобів достатньо відрегульований нормативними та законодавчими актами. За міжнародними стандартами бухгалтерського обліку МСФЗ 16 «Основні засоби» необхідно здійснювати оцінку основних засобів за їх собівартістю [2]. Собівартістю об'єкта основних засобів в свою чергу являється грошовий еквівалент ціни на дату визнання такого основного засобу активом.

У бухгалтерському обліку застосовують такі види оцінок основних засобів: первісна вартість, відновлювальна вартість, залишкова вартість, а також балансова вартість, справедлива вартість тощо. Один з найважливіших критеріїв визнання основних засобів є їх достовірна оцінка. Навіть за наявності імовірності отримання майбутніх вигод від активу його не відображають в балансі, якщо не можна здійснити його достовірну обґрунтовану (достовірну) оцінку. Одним з ключових моментів облікового відображення наявності та руху необоротного матеріального майна підприємства є оцінка основних засобів. Оцінка активів дає змогу характеризувати вартість капіталу підприємства, яка на даний час наявна, її цінність як майнового комплексу. Проблемним питанням, пов'язаним з оцінкою основних засобів являється несталість понять справедливої, залишкової вартості діючим законодавством України, розбіжність при віднесенні витрат до первісної вартості активів у бухгалтерському та податковому обліку тощо, які порушують об'єктивність бухгалтерської інформації. Якщо впровадити єдині принципи оцінки основних засобів в Україні, то це дасть можливість порівнювати показники однорідних засобів різних галузей народного господарства, робити їх узагальнення. Для того щоб ефективно управляти необоротними матеріальними активами є необхідність в урегулюванні питань, що стосуються їх облікового відображення, нарахування амортизації та визначення вартості об'єктів.

Законодавчі акти з бухгалтерського обліку, які діють на сьогодні недосконалі, тому деякі моменти потребують уточнення. Провівши дослідження визначено основні проблемні питання та запропоновано шляхи їх вирішення. Одним з ключових моментів визнання основних засобів є достовірність їх оцінка.

Податковим законодавством визначено вартісну межу в розмірі 1000 грн, в цей же час в бухгалтерському обліку цього немає. В кінцевому результаті це може привести до розбіжностей при визначенні вартості основних засобів, що амортизуються. У зв'язку з цим, на нашу думку, слід намагатися слідувати міжнародним стандартам обліку та звітності, а саме: не визначати законодавчо-вартісної межі та дозволити обирати її організації самостійно. Це призведе до узгодження податкового та бухгалтерського обліку;

- не використовувати поняття «залишкова вартість», а керуватися міжнародним поняттям «балансова вартість»;

- відсотки на кредити і позики, які використовуються для придбання (створення) основного засобу необхідно відображати у складі первісної вартості необоротних матеріальних активів, так як вони збільшують такі витрати, проте відносити до первісної вартості необхідно лише ту частину відсотків, яка виплачується до моменту введення об'єкту в експлуатацію.

Література

1. Китайчук Т. Г. Проблеми оцінки основних засобів в бухгалтерському обліку / Т. Г. Китайчук // Економічні науки. Сер.: Облік і фінанси. – 2012. – Вип. 9(2). – С. 78-83.

2. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 16 «Основні засоби» // IASB; Стандарт, Міжнародний документ від 01.01.2012 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_014.

3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність: Закон України від 16 липня 1999 року №996-XIV // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/>.